

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: HEnderson 4-0807 4-0237 Тел. УНС: HEnderson 4-1016

ПРИВІТ 35 ПЕРШИМ ПОВОРІТЦЯМ З НЕВОЛІ

Сан Франциско. — Тридцять п'ять воїнів армії й морської піхоти, що перебували довгий час у таборах комуністів у Північній Кореї, приїхали в год. 11.30 перед пол. в середі як перші піворотці з полону на військову базу С-97 крізь стратосферу, переїхавши без зупинки 7,000 миль з Токіо до повітряної бази Травіс, у віддалі 65 миль на північ від Сан Франциско. Двадцять шість з цих воїнів могли вийти своєю силою з літака, дев'ять інших треба було звести на ношах. Визволені молодці були спокійні. Вони тільки гляділи з цікавістю одержимі очима на це, що діялося довкруги них. Ім на зустріч вийшли 300 репортерів, фотографів і яких 2,000 інших осіб. Музична банда військової бази заграла арію „Каліфорніє, ось я приїжджу!“ й ньюйоркську мелодію „Іст сайд, Вест сайд“ — що останню мабуть тому, що між піворотцями були три ньюйоркчани. Командант шпиталю в базі, полк. Вільям Де Віт, привітавши воїнів, попередив їх, що не всі вони поїдуть додому негайно, тільки в такій черзі: ті, що не потребують шпитального догляду, дістануть 30 днів відпустки і можуть їхати з Травіс до дому такими засобами, які самі виберуть, отже літаками або залізницею; ті, що потребують негайної, але тільки загальної шпитальної обслуги, будуть відіслані до шпиталів, положених найближче їх доми; такі, що вимагають спеціального лікування, будуть відіслані до шпиталів, що мають спеціальні засоби для цього. Усіх піворотців об'єднано в околиці Сан Франциско на оглядніях важливіших місць, коли літак приїхав годину перед часом. Перший харч, який діставили піворотці в Америці, був складений з стейку, кейка з сметаною і суніями і з морозива і не було вже риби й рижу, як це буває в таборах.

Восний бюджет буде зменшений на два більйони

Вашингтон. — Білий Дім готовий оголосити військовий бюджет на скарбовий рік 1954 з прохотом зменшити його на два більйони доларів і суми, 46,5 більйонів, на яку погодився був президент Труман. Крім обмеження військових витрат передбачують зменшення витрат на чужинну допомогу на півтора більйона. Разом з іншими обмеженнями бюджет буде зменшений на 4,5 більйонів, однак всього це буде замало, щоб виключити повного дефіциту, передбаченого в 9 більйонів в бюджеті Трумана. Пресовий секретар Білого Дому Джеймс Гагерті виявив, що під час пресової конференції, заповненої до год. 3 пополудні в четвер, президент оголосив свій план витрат, який він наперед має обговорити з конгресом про відносини з країнами, що виступають проти комуністичних держав. План витрат на оборону буде по часті замарочений тим, що вже попередніми роками пороблено замовлення на 60 більйонів. Замовлень не можна відкинути, бо замовлення контрактів, отже можна заощадити тільки на таких витратах, які ще не обняті контрактами. Теперішні витрати на військові цілі досягають суми 44½ більйона річно, тобто саме стільки, що Білий Дім годиться видати в 1954 р.

Генеральний прокуратор про долю „засланця“ на Елліс Айленд

Вашингтон. — Генеральний прокуратор, Герберт Бровнел, який відбув свою першу пресову конференцію у середі, від часу об'яття урядування, сказав, що він наказав переставити повносправу Ігнаца Мезей, приміщеного в іміграційній станції на Елліс Айленд і призначеного на до смертний поїзд, бо жадна країна не хоче прийняти його за свого громадянина. Мезей просидів уже 22 місяці на „Острові Свіль“, а в тому часі 17 чужинних країн відмовилися прийняти його за свого громадянина, коли державний департамент звернувся до них за його приміщення у себе. Бровнел сповістив репортерів, що він викінчив слідство над використанням „ракетірами“ прибережних корабельних будинків на поширення підпільного злочину й проступків.

Комуністи погодилися на заборону травневої паради

Нью Йорк. — „Ліві“ провідники, що обстоювали право до травневої паради, погодилися з думкою поліції, що така парад не гарантована конституцією й тому їх організатори не мають підстави до протестів або незаконних виступів, коли влада забороняє такі демонстрації. Провідники лівих груп, що підготували похід, зосередили тепер свої зусилля на успіх планованого ними віча 2 травня на площі Юніон Сквер, на якому надіються мати 25-50 тисяч осіб. Голова організаційного комітету, Леон Страве, заявив, що комітет поставить 250 вояків з ополасками на раменах, щоб дати захорону для учасників віча і промовців.

ЩЕ 62 ГРУПИ ЗАРАХОВАНІ ДО ПІДРИВНИХ

Вашингтон. — Генеральний прокуратор Герберт Бровнел виявив додатково 62 підривні організації і заявив, що ці групи матимуть право апелювати від такої класифікації до департаменту справедливості, де їм буде визначено переслухання. При цій нагоді Бровнел ствердив, що вже за попередньої адміністрації названо 192 організації як підривні, до яких належить комуністична партія і комуністичні „фронт“, але й їм він признає право апелувати й переслухання на підставі нової процедури. Досі нараховано 254 підривні організації, деякі з них це організації, які мають розгалуження в цілій країні, інші тільки в місцевостях або містах.

ПОМЕР ІНЖ. ВОЛОДИМИР МАЛЄВИЧ ДОВГОЛІТНІЙ ГОЛОВНИЙ УРЯДНИК У.Н.СОЮЗУ ТА ПЕРШИЙ ЗАСТУПНИК ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА

Пітсбург, Па. — В середі 29. квітня, помер тут по довгій і важкій недугі в 66 році життя інж. Володимир Малєвич, визначний народний діяч старої генерації. Покійний цікавився усіми проявами нашого життя, як політичного, так і культурного. На жаль важка хвороба не дозволила йому останніми роками на таку активність, яку він проявляв раніше, головним в той час, коли був головним радним У. Н. Союзу (1929) чи першим заступником головного предсідника (1937). Покійний походив з родини, з іменем якої зв'язана історія Українського Народного Театру в Галичині. Сам він обдарований гарним баритоновим голосом і дуже музикальний, був дуже діяльним в театральній діяльності на американській землі вже перед 45 роками, коли проводив хорами та аматорськими виставами в Нью Йорку. Між іншими, в першій виставі „Запорожці за Дунаєм“, яка відбулася в 1910 році в Нью Йорку, відіграв роль Караса. В тих виставах брала участь теж і його пізніша дружина Марія (тоді Фанкіна). Рідною сестрою Покійного була Юлія Шустакевич, теж покійна, що була артисткою Укр. Нар. Театру в Галичині, а тут в Америці виявляла довгими роками велику активність як співачка і декламаторка на різних сценах і в радіо. Дружина Покійного, Марія Малєвич, що теж була довгий час заступницею головного предсідника У. Н. Союзу, лежить тепер хвора в шпиталі й навіть не знає, що муж помер. Діти Покійного були відомі з участі в праці Українсько-Американської Ліги Північної Америки. Один з синів, підполковник Американської Армії, вставився як інженер в Корію, під час війни з Японією і був за це відзначений.

С.п. інж. В. Малєвич

Час заступниці головної предсідника У. Н. Союзу, лежить тепер хвора в шпиталі й навіть не знає, що муж помер. Діти Покійного були відомі з участі в праці Українсько-Американської Ліги Північної Америки. Один з синів, підполковник Американської Армії, вставився як інженер в Корію, під час війни з Японією і був за це відзначений.

Покійний Володимир Малєвич виїхав в Америку виключно власними силами. Вважав працюючи фізично, покінчив вищу школу і став інженером. Похорон Покійного відбудеться в суботу, 2. травня, о год. 10-й рано з місцевой української католицької церкви. Покійний В. Малєвич народився в містечку Теремівці в Західній Україні дня 24-го червня 1887 р. До УНСОЮзу вступив в 1924 році до 53-го відділу ім. Івана Франка.

Доллес осудив повільність оборонних зусиль Європи

Вашингтон. — У середі, в радіо й записаних на плівку, було передано справоздання державного секретаря Дж. Доллеса про недавню відбуту нараду керівників НАТО в Парижі. З тексту повідомлення, слухачі й глядачі довідалися про рішучість, з якою державний секретар осудив марнування часу, що помічався в Європі з боку учасників Північно-Атлантичного Пакту. Сповідання в затвердженні і здійсненні планів Пакту відомо створення сильної і мирної Європи, — ствердив Дж. Доллес. Зокрема зазначив в тому парламенті окремих європейських країн й це „виснажує нашу витрималість“, яку однак це „не повинно зламатися“. Одні з найголовніших недовгань оборони Європи, — це відсутність в спільних лавах сил Західної Німеччини. Доллес звернув увагу на те, що він сумнівається, чи „американці, британці й французи захочуть змагатися, захищаючи Німеччину, в той час як німці відносяться до цього лише як глядачі“. Доллес ще раз заявив, що участь нового уряду Айзенгавера в обороні Європи залежатиме від вкладу усіх 14 членів Об'єднання і що ця високо ефективна участь буде проведена меншим коштом. Це особливо торкається можливості озброєння Європи новою „тактичною зброєю“. Доллес заявив також, що зусилля НАТО мають тепер прихильний відгук у досвіді і приязному наставленні нового президента, який чудово задоволюється цими справами.

Прибережна сторожа признає, що порти незабезпечені проти атомового ввозу

Вашингтон. — Американські пристани не забезпечені проти можливого саботажу й інших родів загрози, як це виявив перед сенатською торговельно-промисловою комісією адмірал Реймонд Дж. Мауерман, голова прибережних дій. Він ствердив, що забезпечення кожного порту, як осердку для корабельного руху на випадок необхідності, це завдання для однієї оборонної діяльності. На підставі Акту Магнусона з 1950 р. така безпека належить до прибережної сторожі, однак вона не має до цього відповідної кількості людей. Для такої оборони, на думку адмірала, треба повної співпраці різних федеральних агенцій, стейтських і муніципальних чинників, робітничих юній, власників причалових будинків і морської промисловості. Навіть при повній кооперації таких чинників, каже адмірал, це буде можливе чужинним кораблям завести до порту атомової бомби, призначеної на вибух в означений час. Як це труднощі падають в портах, адмірал вказав на причаловий будинок Клармонт у Джерзі Сіті, що його опанували гангстери, які при помочі зорганізованих підпольних злочинних ватаг загрожували з нього цілому корабельному рухові в рр. 1951-1952.

Успішна виставка українського мистецтва в Гунтер Каледж

Нью Йорк. — Як звідомляв „Н. Й. Таймс“, Український Клуб з Гунтер Каледж улаштував виставку українського народного мистецтва в північній частині свого будинку при 68 вулиці й Парк Авеню. Виставлені були українські ручні вироби, як вишивки, різьба, великодні писанки, як теж і книжки про українське мистецтво, що, між ін. характеризували українську архітектуру. — З інших джерел відомо, що виставка була урештєдирована з повним артистичним смаком на чотирьох етажних кімнатах 305, під якими були устатковані столи, накріті килимами, вишитими образами, а на них пишались загадані вироби. Окремий стіл був це устаткований посередній. Під північною стіною був устаткований столик, на якому була приміщена банда і фотограф, який грав українські мелодії з платівки. Членки Українського Культурного Клубу, що влаштували виставку, були задіяні в народній одязі, а гості, які величкими кількостями приходили особливо в поплудневих годинах, були захоплені виставленими експонатами.

„ІХНЯ СПРАВА — ЦЕ НАША СПРАВА“

АМЕРИКАНСЬКА ПУБЛІКА ОПІНІЯ ПІДТРИМУЄ РЕЗОЛЮЦІЮ СМІТА ЩОДО УКРАЇНИ

Вашингтон. — В дні 9-го люттого ц. р. конгресмен Лоренс Г. Сміт з Висконсин — вніс в Палаті Репрезентантів резолюцію, відому під числом 58, якою він домагався, — щоб Конгрес доручив урядові поробити відповідні заходи навізання безпосередніх дипломатичних зв'язків з Українською й Білоруською підсоветськими республіками та виїмки окремих американських амбасадорів до Києва й Мінська, підтримуючи цю резолюцію відповідними аргументами. Американська публічна опінія досі відгукнулася прихильно на цю резолюцію, підтримуючи її з обох боків. Деякі з цих голосів втягнуто до Конгресового Рекорду. В Рекорді з 23-го квітня підписує аж два тис. голосів, цитованих за американською пресою. Філіп Морлі пише в „Барроні“ з 13-го квітня, що резолюція Сміта є доброю дипломатичною грою й матиме корисні наслідки, без уваги на те, чи Совети її приймуть, чи відкинуть. Крім відповідно похвальних аргументів Сміта в цій справі, п. Морлі додає від себе ще такі: „Український незалежницький рух, який має свої сильні організації тут і в Канаді, буде це тільки скріплені, а не перешкоджений, коли б 3-йдинні Держави могли послати свого окремого амбасадора до Києва, традиційної столиці України. Це вважалося б більшим визнанням української суверенності ніж комуністичний контроль над повнозвешеною Україною. Сильний сепаратистський рух в Україні й Білорусі заставив Леніна й Сталіна признати тим країнам національну автономію, аж до окремого представництва в Об'єднаних Націях. Тепер — конгресмен з Висконсини пропонує, щоб ми скористали з тої цілності в монолітичній структурі Советського Союзу та поширили й поглибили її на далекийсхід користь цілого вільного світу“.

Ще більш вимовно підтримує цю резолюцію рачетерська газета „Демократ енд Кронікл“, яка в числі з 30-го березня надрукувала на цю тему окрему статтю під загальною назвою: „Іхня справа — це наша справа“, та яку теж в цілості втягнуто до Конгресового Рекорду з 23-го квітня ц. р. В тій статті дослівно сказано: — „Українська й Білоруська республіки — це дві країни внутрі советської системи, які мають традиційну волю й незалежності. Обидві вони мають сьогодні номінальну автономію, але фактично підпорядковані наказам Москви. Народи обох країн є приязні до 3-йдинних Держав Америки. Від властивої Росії вони різняться расово й культурно. Обидві країни мають окремі й незалежні статут, як члени Об'єднаних Націй, визнані так іншими націями. На підставі початкового договору в 1923 року, коли був створений Союз Советських Соціалістичних Республік, обидві країни зберегли право виступу й Союзу. Сталін, очевидно, подбав про те, щоб вони з того права не могли скористати, а теперішній уряд йде по тій самій лінії...“ Зреферувавши резолюцію конгресмена Сміта, — газета в дальшому пише: — „Пропонуваний крок поставив нас на завазанову передову позицію в холодній війні та викликає нову бурю советських обид і погроз на нашу голову. Конгресмен Сміт домагався, щоб ми взяли на себе цей обміркований ризик, зацікавивши нашу угоду й поведінку та справді поставили свою справу на нарізні, які хотіли б вирватися з советської орбіти. Очевидно, що з цією справою в'яжуться це багато більше політичних та інших факторів, ніж це виглядає в пропонуванні резолюції. Проте, вона, як дискусійна справа, заслуговує на кращу долю, ніж на те, щоб її відкласти на поліцію...“

Німецький парламент відловив ратифікацію договору про довги

Бонн, Німеччина. — Канцлер Аденауер пропонує нижній палаті німецького парламенту до ратифікації договір про сплату довгів, який Німеччина заключила в Лондоні минулого люттого з Англією, Францією, ЗДА та 16 іншими державами. Канцлер домагався негайної ратифікації цього договору, щоб збільшити довіру й до теперішніх фінансових німецьких зобов'язань. Але „бундестаг“ відловив ратифікацію цього договору та передав його окремій комісії для студії. Це дальший неупіс німецького канцлера, бо „Вінца палата парламенту не хотіла ратифікувати оборонного та мирного договорів Німеччини з західними державами. Згідно з цим договором Західна Німеччина мала б платити 7,300,000,000 німецьких марок передсоветських довгів, та 7,000,000,000 повосиних. Ці довги мала б вона платити ратами: в перших п'ятих роках по 550,000,000 марок річно, а пізніше по 735,000,000. Соціалістична опозиція виступає проти цього договору, бо його заключували, не беручи до уваги теперішній поділ Німеччини, та не вважалося на те, чи Німеччина зможе платити ці високі суми. Канцлер Аденауер боронить договір в той спосіб, що його річні рати становитимуть тільки 4% німецького експорту.

Черчил віддає честь пам'яті німецького маршала Роммеля

Лондон. — Тут трапився випадок, який дає цікаву характеристику англійській вдачі. В наступному тижні в Англії має відбутися відповідна демонстрація англійської військової могутності й до участі в цій демонстрації англійський прем'єр Вінстон Черчил, тепер вже теж сер Вінстон, запросив теж колишнього німецького генерала Ганса Шпайделя, тепер пана Шпайделя, що був колишнім шефом штабу відомого німецького полководця, маршала Роммеля. Пан Шпайдель належить тепер до військової комісії тимчасового комітету, що приготував організацію пливованої європейської оборонної спільноти. Тимчасові в Палаті Громад видвинув застереження проти запрошення пана Шпайделя, мотивуючи це тим, що це не

АЛЬЯНТИ ВИКЛЮЧАЮТЬ АЗІЙСЬКІ КРАЇНИ ВІД ОПІКИ НАД ПОЛОНЕНИМИ

Токіо, 30 квітня. — Альянтські представники на переговорах в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї виключили сьогодні всі азійські країни з-поміж тих невірних, які могли б заопікуватися тими полоненими в Кореї, які відмовлялися від репатріації. Ген. Вільям К. Гаррісон, голова альянтської делегації, виявив своє ставовище в цій справі тим, що всі азійські країни „положені занадто близько до країн, що опановані комуністами, й тому вони могли б стати об'єктом комуністичного військового, господарського або політичного впливу“. Сьогоднішня конференція, на якій ген. Гаррісон виявив альянтське ставовище в цій справі, тривала 50 хвилин і після того дальші наради відложено до чергового дня. Ген. Гаррісон домагався, щоб комуністи вже на черговій сесії назвали таку невірну країну, на яку вони могли б погодитися, щоб вона заопікувалася полоненими після підписання перемир'я. Він ствердив: „Тому, що без узгодження такої невірної країни було б неможливо діяти до порозуміння в справі перемир'я на підставі вашої (комуністичної) початкової пропозиції, ми не бачимо жадної користі в серйозному обговорюванні інших елементів вашої пропозиції, як довго ми бодай до деякої міри не погодилися відносно невірної держави“. На альянтське прохання відбудуться в п'ятницю теж інші наради альянтських і комуністичних представників в справі дальшої виїмки хворих і поранених полонених. В теперішніх розмовах відносно перемир'я є два головні спірні пункти. Комуністи домагаються, щоб всі ті полонені, які відмовилися від репатріації й яких в альянтському полоні є ко-ло 50,000, були перевезені на територію іншої, невірної країни. Альянти зі свого боку обстоюють, що ті полонені повинні залишитися на території Кореї й одна з невірних країн повинна б тільки перебрати опіку над ними. Крім того, альянти дали виразно до розуміння, що тою невірною країною не може бути жадна з азійських країн, а тільки — „така, як Швайцарія“. Комуністи зі свого боку ще не назвали жадної невірної країни й комуністична радіостанція в Пекіні повідомила, що вони такої країни не назвали, як доки альянти не погодяться на їх пропозиції, щоб полонені були перевезені з корейської території.

Звільнені американці оповідають про страшний комуністичний варварства

Токіо. — Звільнені з комуністичного полону хворі й поранені американські воїни подають дальші подробиці страшних комуністичних варварств, поповнюваних над полоненими. Один із звільнених оповідає, що він був захоплений в полон в 1950 році, тоді, коли у війну в Кореї вившався комуністичний Китай. Він і 800 інших хворих і поранених американців вантажних автомашин, якими їх евакуювано з фронтової зо-

Англо єгипетські переговори продовжуються

Каїро. — Третє засідання єгипетської й англійської делегації для справ евакуації англійських військ із зони Суецького каналу тривало три години, і обидві сторони погодилися в тому, щоб найближча нарада відбулася аж у суботу, щоб делегати могли простудіювати нові пропозиції. Наради відбулися при закритих дверях, щоб публічна опінія не могла впливати на хід нарад, бо громадянство Єгипту й Англії дуже чути-ливі на розв'язку цієї проблеми. Єгипет уважає евакуацію англійців із Суецької зони за справу своєї національної честі, а Англія тривожиться тим, що стаеться із її військовими спорудами, які її ко-

НОВІ ВИГЛЯДИ НА РАТИФІКАЦІЮ ДОГОВОРІВ У НІМЕЧЧИНІ

Бонн, Німеччина. — Канцлер Аденауер робить нові заходи, щоб вища палата німецького парламенту, „бундесрат“, такі ратифікувала німецькі мирний та оборонні договори. Ратифікація мала б відбутися 22. травня, бо тоді Аденауер буде в Бонні, після конференції у Лондоні та Парижі. За той час урядові партії мали б подати про те, щоб представник Віртенберг-Бадену, вільний депутат д-р Райнольд Масер, голосував за договори, а не проти нього, як це він був зробив під час останнього голосування, коли мусів уважати на урядову коаліцію в своїй країні, до якої належать опозиційні соціалісти.

СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:

На рік \$10.00
На пів року 5.25
На три місяці 2.75

SUBSCRIPTION RATES:

One year \$10.00
Six months 5.25
Three months 2.75

Foreign and Jersey City Rates:

One year \$12.00
Six months 6.50
Three months 3.50

Saturday's issue (The Ukrainian Weekly, English language suppl.):

One year \$3.00
Six months 1.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„РЕТОРИКА“, А НЕ ТВЕРДЕ СЛОВО

„Мирна офензива“ президента Айзенгавера зробила всюди вільним світі якнайкраще враження, так, що навіть у Кремлі не мали відваги затяти її перед населенням. Тому теж у Вашингтоні та інших демократичних центрах нетерпеливо ждали, як зареагує Москва на ці так ясно і просто висказані вимоги, від здійснення яких залежати, як можна серйозно говорити про можливість світового замирення. Де-хто навіть вважав потрібним зазначити, що це ніяка вимога „безумовної здачі“ з боку СРСР, а тільки заклик до дальших переговорів та взаємних уступок. Мовляв, Кремль готов обидитися, що йому ставлять „ультиматум“! Отже, демократії поставили цю справу так, щоб Кремль міг відразу приступити до мирових перекладачів, не втрачаючи нічого на своїх престижів в самих СРСР та поза ними. Іншими словами, президент Айзенгавер заговорив про замирення не тільки ясно й твердо, але й дипломатично.

Формальної відповіді Кремлю на мирову пропозицію Айзенгавера ще й досі нема. Але є те, що написала московська „Правда“. Помінаючи дипломатичні формальності, це є властиво відповідь Кремлю, хоч на ділі це ніяка відповідь на ті вимоги, які поставив президент Айзенгавер від імені ЗДА та демократії. З того, що „Правда“ проголосила, найважливіше те, що Кремль має також свої вимоги. З цього логічно виходило б, що тепер треба й засісти до зеленого стола і перестати дискусію над тим, чи обидва партнери рівні, себто обидва невинні, обидва мирні, обидва не зробили нічого такого, що порушило мир.

Але заговорив про цей мир ще й совєтський міністер закордонних справ Молотов, повторивши це раз давно кремлівську мирову рецепту. Він запропонував передати справу мирового договору „Великій П'ятиці“, себто: ЗДА, СРСР, Великій Британії, Франції та Комуністичному Китаєві. Тут уже не втерпів навіть холоднокровний Нью Йорк Таймс та й назвав цю пропозицію черговим „совєтським обманом“, пасткою, в яку Москва хотіла б підлати Захід, щоб таким чином звести на нівець намагання президента Айзенгавера до справжнього замирення.

Залишається питання, чому саме Кремль так поступає. Відповідати можна б на те всіляко, але цікаво і дуже правдоподібно виглядає нам та відповідь, яку дає Д. Лоренс, заштитонський кореспондент газети „Нью Йорк Геральд Триб'юн“ (з 28 квітня). Він запевняє, що в Кремлі дуже добре знають, як думають і відчувають в департаменті стейту в Вашингтоні та в Офісі закордонних справ у Лондоні. А як навіть не знали б, то про те й цілком певно вже добре поінформовав британський дипломат Доглес Мек'Лін, що служив довгий час в британській амбасаді в Вашингтоні, а потім керував „Американським відділом“ в Офісі закордонних справ у Лондоні. Як він зник тому півтора року за залізною заслінкою, нещодавно відійшов секретар стейту Ачесон заявив: „Мій Боже, та ж він усе знає!“ А те „знає“ треба розуміти в такому способі, що „Лондон змагає до миру за всяку ціну“ та що „Вашингтон цьому піддається“, бо коли ЗДА не замиряється в Кореї, то залишається самі там воювати і т. п. В Кремлі, пише Лоренс, добре знають, що вимога від нього „діл“, а не „слів“, це звичайна „риторика“, бо як би так, а ЗДА таки „ведеться скапитувати перед об'єднаним європейським фронтом“ і далі переговорювати з комуністами в справі миру та задовольняти такими „уступками“ як, наприклад, відмова від десятих частин альянських збройних полонених. Цей „пафосний вілний світу“ не дасть Америці змоги поставити справу миру твердо і допоможе Совєтам добре узброїтися та збільшити вироб атомових бомб. Наслідок цього буде той самий, який був по угодовстві в Мюнхені. Там було німецьке бомбардування Польщі, а за яких три роки — заповідас Лоренс — теперішнє угодовство покінчиться — совєтським бомбардуванням. Черил та Іден передбачували по Мюнхені гітлерівське бомбардування, але — жааль — не передбачують нині кремлівського... Тому саме нема на ділі „твердого“ слова Айзенгавера, а є тільки „риторика“.

Ольга Мак

СТОЛИЦЯ ГОЛОДНОГО ЖАХУ
(До двадцяти річчя голоду на Україні)

Нарис

(7)

„Земляк“ підводить трохи голову, але вона знову безсило падає на замерзлу землю.

— Ай-й-й! — добродушно співчутливо говорить двірник. — Доходився ти, як бачу... Ну, давай посолобо...

З тими словами він бере лещатом попіл пахи, відтиснув під стіну, намагаючись надати безладному тілу свіданого положення. Підіймає дівку і натискає її на голову неприємному, ставити коло нього бляшанку і кладе торбу. Потім відходить кілька кроків назад, ніби любуючись своєю роботою.

— Ну, от, — говорить вдоволю. — тепер сиди... Хоч воно тобі вже й все одно, а все ж спосібніше, як спину в стіну обернути... Та-а-а-а! Двірник береться чистити

сніг, але, видно, його розбирав охота поговорити.

— Так, браток, погані наші діла! — адресується він до виражачого. — От ти вмиратиш із голоду, а я частіше раніше, то не спитав б тебе, хто ти, і чого оти валляшся, а першим ділом узв'яв би тебе в хату і рятував би... Та-а-а-а!... А тепер — що? Гірше собаки чоловік став! Такі бачиш времена настали...

Він люто гребе сніг і якийсь час мовчить. Але, видно, щось муляє його, і він починає знову:

— Приніс би тобі кохвію, але що ж тобі з кохвією! Тобі б оце молочка, та хліба жибочку, еге? Так де ж його кохвію? Ми з бабою сади в шодня обідасмо... Та і

„ПУСТЕЛЯ“, ЩО ПРИНЕСЛА МОГУТНІСТЬ

Цей четвер — це півторасторіччя закупи Луїзіани Злученими Державами від Франції. Ця річниця припадає саме в час, коли в Конгресі вирішують долю законпроєкту про поділ придбаних з пізніше придбаної території, що лежить у сусідстві, тобто Тексасу. Та ми згадуємо тепер тільки подію з 30 квітня 1803 року.

Того дня президент Тома Джефферсон виникнув переговорів в справі закупи території на захід від річки Міссісіпі, на якій нахилилися гори, й степи, ліси й пустеля, що простягалися від Мексиканського заливу на півночі, величюною біля мільйона квадратних миль. У теперішньому часі територія колишньої Луїзіани охоплює стейти Луїзіана, Арканзас, Мізури, Айова, Норт Дакота, Савт Дакота, Небраска, Канзас, Оклахома, Колорадо, Вайомінг і Монтана. Географ того часу, Гю Моррей, у своїй „Енциклопедії Географії“, виданій у Філадельфії, назвав територію, шириную 500 миль на захід від Міссісіпі, „пустелею“, а околицю, величюною 300,000 квадратних миль над північними долинами річки Мізури житлом „хижого і жалкогого товстого медведя“. Оцю „пустелю“ й „житло жалкогого медведя“ Конгрес Злучених Держав вирішив купити, всупереч різним протестам, за кінецьну ціну \$2,367,622, тобто за заплачу по чотири центи за один акер землі. Коли 20 грудня 1803 р. ЗДА перебрали на власність ці землі, вони збільшили територію тодішньої Американської Унії більше ніж удвоє. Тоді там було так мало населення, що його годі було точно означити, а загаданий географ, Гю Моррей, описав цілу територію як „невідомий до заселення цивілізованими людьми“. Не зважаючи на те, той самий учений не завагався тоді написати, що в 1941 році Злучені Держави матимуть населення з 160,000,000 душ, а перепис із 1 березня 1953 р. нараховує 159,000,000.

Обшир, який охоплює стейти колишньої Луїзіани, нараховує під теперішню пору 24,000,000 душ. Закупку Луїзіани важливе тим, що воно вказало Американській Унії, що можна збільшувати свою силу без завоювань, а шляхом мирної фінансової трансакції.

Під теперішню пору самі фермерські землі в стейтах, виняткових з території Луїзіани, оцінені на \$32,000,000, а нафту, що її видобувають у самій тільки Оклахомі, оцінюють на \$500,000,000 річно.

Оця казочна купівля була довершена в часах, коли у Франції прийшов до влади Наполеон, що безупинно воював з Великобританією. Тому, що Британія загрожувала нападом на французьку Луїзіану через порт Нью Орліс у Мексиканському заливі, він вирішив перехитрити свого ворога й позувати невинного посідання цієї території. Коли справа опинилася в Конгресі Злучених Держав, деякі конгресмени висунули най-

різномордніші заходи проти такого закупи. Між ін. твердили, що ці землі положені задалеко на захід від тодішніх заселених осередків; що ціна занадто висока; що Наполеон не має права продавати їх тому, що він перед тим, на підставі тасмного договору, відступив їх Іспанії, що ціла трансакція буде неконституційна і т. п. Не зважаючи на те все президент Джефферсон дає в переговори. Остантоті в Конгресі перейшла ухвала й Злучені Держави стали відразу великою і багатою країною, хоч тоді цього самі не знали.

Після цієї трансакції американці почали творити свої оселі в сусідній мексиканській провінції у Тексасі. В 1835 р. Мекіко пробувало розбрати американських поселенців, але ці зорганізували свій тимчасовий уряд і зажадали від Злучених Держав допомоги. Кінцевий вислід був такий, що Тексас приєднався до ЗДА як невідомий стейт у 1845 р. Тому, що тодішні кордони де були ясно означені, ЗДА запустилися у війну з Мекікою за Тексас і вийшли переможно в 1846 р. З кінцем тодіш-

ньої війни Злучені Держави дістали від Мекіки ще більше земель, на яких тепер положені стейти Каліфорнія, Юта і частина Невади.

Відкриття золота в Каліфорнії в 1848 р. викликало велике переселення людей із східних стейтів і це дало нагоду до густішого заселення західних стейтів. У п'ятдесять років після закупи Луїзіани, 1853 році, Злучені Держави закупили від Мекіки південну частину Нового Мекіка й Арізоні за \$10,000,000. В півторасторіччя річницю Закупна Луїзіани авесей стейт приготувався до відсвяткування цієї переважної події. Між іншим, до міста Нью Орліс має приїхати з цього приводу теж президент Айзенгавер з промовою. Організатори цієї річниці пригадують тепер теж віщі слова противника закупи Луїзіани, відомого вже географа Гю Моррея:

„Якщо американці будуть далі йти вперед об'єднаними силами, вони стануть найчисленнішою нацією в світі і наймогутнішою державою Європи будуть супроти них другорядними.“

Так писав той, що описував територію на захід від Міссісіпі як „американську пустелю“. Видно, що він добре визнавав на завітній та витривалій американській вдачі.

Після цієї трансакції американці почали творити свої оселі в сусідній мексиканській провінції у Тексасі. В 1835 р. Мекіко пробувало розбрати американських поселенців, але ці зорганізували свій тимчасовий уряд і зажадали від Злучених Держав допомоги. Кінцевий вислід був такий, що Тексас приєднався до ЗДА як невідомий стейт у 1845 р. Тому, що тодішні кордони де були ясно означені, ЗДА запустилися у війну з Мекікою за Тексас і вийшли переможно в 1846 р. З кінцем тодіш-

ньої війни Злучені Держави дістали від Мекіки ще більше земель, на яких тепер положені стейти Каліфорнія, Юта і частина Невади.

Відкриття золота в Каліфорнії в 1848 р. викликало велике переселення людей із східних стейтів і це дало нагоду до густішого заселення західних стейтів. У п'ятдесять років після закупи Луїзіани, 1853 році, Злучені Держави закупили від Мекіки південну частину Нового Мекіка й Арізоні за \$10,000,000. В півторасторіччя річницю Закупна Луїзіани авесей стейт приготувався до відсвяткування цієї переважної події. Між іншим, до міста Нью Орліс має приїхати з цього приводу теж президент Айзенгавер з промовою. Організатори цієї річниці пригадують тепер теж віщі слова противника закупи Луїзіани, відомого вже географа Гю Моррея:

„Якщо американці будуть далі йти вперед об'єднаними силами, вони стануть найчисленнішою нацією в світі і наймогутнішою державою Європи будуть супроти них другорядними.“

Так писав той, що описував територію на захід від Міссісіпі як „американську пустелю“. Видно, що він добре визнавав на завітній та витривалій американській вдачі.

Після цієї трансакції американці почали творити свої оселі в сусідній мексиканській провінції у Тексасі. В 1835 р. Мекіко пробувало розбрати американських поселенців, але ці зорганізували свій тимчасовий уряд і зажадали від Злучених Держав допомоги. Кінцевий вислід був такий, що Тексас приєднався до ЗДА як невідомий стейт у 1845 р. Тому, що тодішні кордони де були ясно означені, ЗДА запустилися у війну з Мекікою за Тексас і вийшли переможно в 1846 р. З кінцем тодіш-

ньої війни Злучені Держави дістали від Мекіки ще більше земель, на яких тепер положені стейти Каліфорнія, Юта і частина Невади.

ТЕОРІЯ ДВОПОДІЛУ СВІТУ

У писаннях комуністичних теоретиків на кожному кроці знаходимо уперте повторення про двоподіл світу. Сталин про це говорить так: „На два табори розколовся світ рішуче і безповоротно: табір імперіалізму і табір соціалізму... Боротьба цих двох таборів складає стрижень всього сучасного життя, вона заповнює весь зміст внутрішньої і зовнішньої політики діячів старого і нового світу.“ (том 4, ст. 232). „З часу створення Совєтських республік держава світу розбилася на два табори, на табір соціалізму і на табір капіталізму. В таборі капіталізму ми маємо імперіалістичні війни, національно-вирожнюче, поневолення, колоніальне рабство і шовінізм. В таборі Совєтів, в таборі соціалізму, ми маємо, навпаки, взаємне довір'я, національну рівність, мирне співжиття і братерську співпрацю народів.“ (том 5, ст. 154).

Відповідно до цих теорій комуністичні стратеги виробили систему стратегічних заходів, які б улегшили перемогу комуністичного табору над капіталістичним. Ще в 1924 році Сталин провіщував: „Найправдоподібніше, що світова революція буде розвиватися шляхом революційного відколювання ряду нових країн від системи імперіалістичних держав.“ (том 6, ст. 398). Не треба доказувати, що „Росія“, яка комуністичними теоретиками називалася „могутньою базою“ світового революційного руху, веде свою загарибницьку політику саме за цим рецептом Сталина. Все, що погане лежить, відколюється від капіталістичного табору і потрапляє в комуністичні братерські обійми. Почалося з відколювання України, Кавказьких і інших республік. І те-

пер це відколювання триває і по сьогоднішній день. На початку другої світової війни „відколює“ Китай. „Відколює“ Корея. Ось недавно Кремль почав „відколювати“ Лаос.

Комуністи гордіться своїми успіхами і на всі лади повторюють фразу: „Ми живемо в такий час, коли всі дороги ведуть до комунізму“. Особливо великі заслуги вони собі приписують в комунізації колоніальних народів, сходу. Комуністичні впливи в цьому районі дійсно стали набирати сили з часу створення СРСР. Сталин твердив, що комуністична революція в Росії була „першою в світі революцією, яка розбила вікову сплячку... народів Сходу і втягнула їх в боротьбу з світовим імперіалізмом.“ (том 4, ст. 164).

В 1922 році на пленумі Комінтерну один з тодішніх його керівників Зінов'єв говорив: „Ми знайшли правильну дорогу, і ми завоюємо більшість робітників на нашу сторону, а коли ми завоюємо більшість, то ми завоюємо світ“. Цей же Зінов'єв 12 серпня 1920 року на засіданні Петроградського совєта, звітуючи про діяльність Комінтерну, говорив: „Тепер просяться Схід... Ми мали на нашому конгресі перших ласівок, перших комуністичних представників Сходу, ми мали представників національного руху Індії, Туреччини, Персії, Кореї і цілого ряду других поневолених країн. І з ними ми опанували тези, які весті боротьбу. Коли вони піднімуться, тоді всі зрозуміють, що наступні останній час капіталізму“.

Такою мовою говорять і сьогоднішні кремлівські провідники. На 19 парт'їзді в жовтні минулого року Сталин закликав комуністичні партії капіталістичних країн вярвати з рук буржуазних партій прапор національного провду, тому, що ці партії „продають права і незалежність нації за долари“.

Це є справжня мета комуністичної Москви, а різні „мирні наступи“ служать лише полегшенням для її осягнення. (Л.Л.)

Остання промова Д. Д. Айзенгавера в парі з війнами нагадує постійно, що в людині попри великого ідеаліста і носія щастя, лишається все ще така людина-хижак.

Що більше. Людина індустріальної доби дійшла у своїх міркуваннях так далеко, що заперечила всі шляхотні пориви людського духа, людської любові, а визнала тільки людину-хижак, що своєю щастя може знайти тільки в заспокоєнні змислових матеріальних потреб. Вони заперечили існування людського духа.

І тим саме ці модерні носії „утилітарно-економічних“ ідей ризикують усіх своїх попередників: вони не бачать ідеалу людини — людської мистецтва, людині — справедливій чи у людині сильного характеру; їх ідеал — це людина сита, людина рівня (на принципі) під знаменником людини з'їдача хліба. Розуміється, що при пануванні такої ідеї тяжко надіятися якого-небудь вкладу в загальнолюдську скарбницю духа, що на ній базується поступ людства.

На часті — історія вчить, що кожна доба у житті людства мала свій кінець. Переживалися носії ідей, кінчалися їх гегемонії — нащадкам залишалися здобуті духовні вартості.

На місці пережитих приходили інші нації зі здоровими основами й незнищеною життєвою силою, скріпленою в тяжкій боротьбі за свої ідеали. Нації творчі, шляхотні, що видивали нові ідеї, власні і гідні людини, як сства розумово-духовного.

Такі народи народжувалися на згарищах старих імперій, спитайте. Коли ваш брат є в Харкові, то вам скажуть, на якій вулиці, і в якому домі він живе.

Та в Харкові, в Харкові, завжди... Шість він, називається Михайло Кривий... Тепер ми починаємо розуміти, що наші слова не доводять до свідомості жінки, бачимо, що й погляд у неї дивний, неприродний.

Як вас звуть? — питає чоловік.

— Варваро, звуть, Галиченко по чоловікові, а по батькові то Крива. Михайло Кривий — то мій брат...

— Як ви згадали, в Харкові, то вам скажуть, на якій вулиці, і в якому домі він живе.

Та в Харкові, в Харкові, завжди... Шість він, називається Михайло Кривий... Тепер ми починаємо розуміти, що наші слова не доводять до свідомості жінки, бачимо, що й погляд у неї дивний, неприродний.

Як вас звуть? — питає чоловік.

— Варваро, звуть, Галиченко по чоловікові, а по батькові то Крива. Михайло Кривий — то мій брат...

МИР НА ОБРІ

Із зміною совєтського диктатора, совєтська верхівка із своїми сателитами вдарила на мирові акорди. Ця нова мирова увертюра Сходу, як твердять знавці політичних справ, не є ділом Маленко, але останнім перед смертю приготуванням диявольським пляном Сталина. Мета її: підірвати мораль Заходу і приспівити розвал його економіки. СССР потребує перемир'я і часу на підготовку нової атаки, яка мала б болюче вдарили по Заході.

Журналістичний і політичний світ на Заході, головний в Америці, присвячує новій комуністичній лінії багато уваги, але нею не захоплюються. Він уже навчився ставитися недовірою до всього, що виходить із Кремля. Як що в подібні мирові потягнення СССР мали місце кілька років, тому, Захід ними в захопленні залишався б, по-вирив би в ширіть і вартість нової совєтської лінії. Із цього 1920 року на засіданні Петроградського совєта, звітуючи про діяльність Комінтерну, говорив: „Тепер просяться Схід... Ми мали на нашому конгресі перших ласівок, перших комуністичних представників Сходу, ми мали представників національного руху Індії, Туреччини, Персії, Кореї і цілого ряду других поневолених країн. І з ними ми опанували тези, які весті боротьбу. Коли вони піднімуться, тоді всі зрозуміють, що наступні останній час капіталізму“.

Такою мовою говорять і сьогоднішні кремлівські провідники. На 19 парт'їзді в жовтні минулого року Сталин закликав комуністичні партії капіталістичних країн вярвати з рук буржуазних партій прапор національного провду, тому, що ці партії „продають права і незалежність нації за долари“.

Це є справжня мета комуністичної Москви, а різні „мирні наступи“ служать лише полегшенням для її осягнення. (Л.Л.)

Остання промова Д. Д. Айзенгавера в парі з війнами нагадує постійно, що в людині попри великого ідеаліста і носія щастя, лишається все ще така людина-хижак.

Що більше. Людина індустріальної доби дійшла у своїх міркуваннях так далеко, що заперечила всі шляхотні пориви людського духа, людської любові, а визнала тільки людину-хижак, що своєю щастя може знайти тільки в заспокоєнні змислових матеріальних потреб. Вони заперечили існування людського духа.

І тим саме ці модерні носії „утилітарно-економічних“ ідей ризикують усіх своїх попередників: вони не бачать ідеалу людини — людської мистецтва, людині — справедливій чи у людині сильного характеру; їх ідеал — це людина сита, людина рівня (на принципі) під знаменником людини з'їдача хліба. Розуміється, що при пануванні такої ідеї тяжко надіятися якого-небудь вкладу в загальнолюдську скарбницю духа, що на ній базується поступ людства.

На часті — історія вчить, що кожна доба у житті людства мала свій кінець. Переживалися носії ідей, кінчалися їх гегемонії — нащадкам залишалися здобуті духовні вартості.

На місці пережитих приходили інші нації зі здоровими основами й незнищеною життєвою силою, скріпленою в тяжкій боротьбі за свої ідеали. Нації творчі, шляхотні, що видивали нові ідеї, власні і гідні людини, як сства розумово-духовного.

Такі народи народжувалися на згарищах старих імперій, спитайте. Коли ваш брат є в Харкові, то вам скажуть, на якій вулиці, і в якому домі він живе.

Та в Харкові, в Харкові, завжди... Шість він, називається Михайло Кривий... Тепер ми починаємо розуміти, що наші слова не доводять до свідомості жінки, бачимо, що й погляд у неї дивний, неприродний.

Як вас звуть? — питає чоловік.

— Варваро, звуть, Галиченко по чоловікові, а по батькові то Крива. Михайло Кривий — то мій брат...

— Як ви згадали, в Харкові, то вам скажуть, на якій вулиці, і в якому домі він живе.

Та в Харкові, в Харкові, завжди... Шість він, називається Михайло Кривий... Тепер ми починаємо розуміти, що наші слова не доводять до свідомості жінки, бачимо, що й погляд у неї дивний, неприродний.

Як вас звуть? — питає чоловік.

— Варваро, звуть, Галиченко по чоловікові, а по батькові то Крива. Михайло Кривий — то мій брат...

— Як ви згадали, в Харкові, то вам скажуть, на якій вулиці, і в якому домі він живе.

Та в Харкові, в Харкові, завжди... Шість він, називається Михайло Кривий... Тепер ми починаємо розуміти, що наші слова не доводять до свідомості жінки, бачимо, що й погляд у неї дивний, неприродний.

Як вас звуть? — питає чоловік.

— Варваро, звуть, Галиченко по чоловікові, а по батькові то Крива. Михайло Кривий — то мій брат...

Іж. В. Тромбіцький

УКРАЇНСЬКА ПАСАЖИРСЬКА ФЛОТА

(3 нагоди 35-ліття українського моря).

Україна над Чорним та Озівським морем має 30 портів з чого 10 лише міжнародно-лучового зв'язування та в цих портах свою та чужинську флоту, яка постійно виласовує свої або виласовує наші товари для своїх держав.

Серед торговельних кораблів ми побачуємо теж і пасажирські нашої походження, тобто за приписом до м. Одеси, поведку турецькі пасажирські кораблі, часом й інші, які попри товар забирають і людей, головню торгівців з наших портів до Франції, Італії, Англії, на орієнт тощо.

Пасажирська флота має свою, поверх шістьдесятилітню історію. Перший її корабель "Пестель", місткості 1.850 БРТон, побудований 1890 р. в Нью Кастелі, Англії. Після чого паровик будовано декілька нових кораблів так, що 1918 року на час самостійності Української Держави було 6 кораблів-пароплавів місткості 9.55 БРТ. Після приходу більшовиків, тобто між 1922—1939 роком побудовано 15 нових кораблів на 51.881 БРТ в тому аж 8 кораблів 1928 р., на 27.014 БРТ. На усіх пасажирських флоту України лише два кораблі побудовані 1928 р. в варстатах України в Одесі. Це були два 114 тонові теплоходи на 250 людей кожний для обслуговування прибережжя. Імена їх "Зоря" та "Зірниця". Решта усі побудовано поза межами України й так: 5 кораблів в Гамбурзі та Кілі, 5 кораблів в Сандерланді та Нью Кастелі в Англії, 4 кораблі в Ленінграді, три в Валенсії й Більбао в Іспанії, один в Данцігу та це один з невідомою місці. Найновіший корабель "Свансго" 4.125 БРТ побудовано 1937 року й його вважається за наймодерніший та наймодерніший з усіх Чорноморської пасажирської флоту. Таким чином на початку другої світової війни 1939 р. Україна мала 21 пасажирських кораблів на 61.036 БРТ в тому 12 кораблів далекобіжних, отже на 49.320 БРТ та 9 каботажних, тобто для обслуговування самого прибережжя як пр. з Одеси до Херсону чи з Одеси до Миколаєва на 11.716 БРТ. Із да-

Ці три теплоходи ходять на лінії Одеса—Марсель — до Франції.

1946—1948 року наші таборами в Німеччині та Франції мали нагоду часто чути, що люди, які думали вертати на батьківщину із Франції чи Італії, відізналися з Марселя чи Генуї саме цими трьома кораблями, а особливо "Кубаню", яка найчастіше туди в Італію та Францію приходила. Інших позарадянських пасажирських сполучень Україна не має.

Пасажирських ліній, які мають наші порти у відношенні до Грузії та поза СС-СР — можна поділити на 4 категорії. До першої належать ті, які сповняють свій біг на цілі, як Одеса—Батум та мають назву т. зв. "експресної лінії", по якій ходять 7 кораблів та в літню пору побільшується, ще двома теплоходами по 1.190 БРТ — "Молдавія" й "Котловський". Ця лінія включася до себе такі порти: Одеса, Елпаторія, Севастопіль, Ялта, Теодозія, Сена, Новоросійськ, Туайск, Сочі, Гагри, — Сухумі, Йоти, Батумі. До другої категорії належить тожорно — пасажирська лінія, але ці пароплави не є вже так люксового, конфорного устаткування. — Пароплави "Ленін", "Новоросійськ", "Ігнатій Сергій" місткості від 1.351—54, 2.713 тон проходять через порти: Одеса — Керч, Геленджик, Гудадуті, Новий Афон, Очамчурі. Крім вище зазначених портів в першій лінії.

До третьої категорії належать дві лінії курортні, які доточають південних берегів Криму з центром в Ялті та друга з центром в Сочі, що обслуговує порти мальовничого Кавказу. Кримська лінія проходить через: вступку Ялту, Гукзиф, Сімеїз, Судак та кавказька через Сой, Адлер, Гагри, яку обслуговує теплоход "Зоря" на 250 осіб місткості 114 тон. Вкінці це є невеличка третя курортна лінія без поважного значення це: Новоросійськ та Анапа, й Новоросійськ-Геленджик, що й обслуговує "Перекон" 2.493 БРТ та "Зірниця" 114 БРТ.

(Закінчення буде).

МІР НА ОБРІ

(Закінчення зі ст. 2)

Приглядаючись до початку "мирової війни", приходиться поставити питання, що є причиною цієї нової політичної, оманої лінії в світі? На нашу думку, це ніщо інше, як передишка. Передишка потрібна ССРР для нової консолідації в усій і спробі зупинити розбудову оборонної системи Заходу. Передишка потрібна Сов. Союзом для переведення подробию опрацьованої нової тактики здеморалізування Заходу і кращої підготовки до нових атак. Заходом ця передишка також на руку. НАТО все ще в пеленках, в Корей "сліпий кут", Малі й Індонезія потребують часу на переорганізацію й доставки. Америка ще не встигла опрацювати планів нової політики республіканського уряду в закордонних справах.

Передишка, отже, потрібна обома сторонами, Заходом і Сходом. Яка із цих сторін використає краще цей час передишки, ось питання, яке турбує усіх. Від успіхів і неуспіхів обох сторін, залежить успіх і неуспіх дальших потягів. Від наслідку їх залежить доля світу на найближчий час.

Ютика, Н. П.

Шевченківське Свято.

Цього року місяць відділ УКК має можливість влаштувати Шевченківське Свято лише 19 квітня. Свято розпочалося співом "Заловіту", після чого п. Ярослава Тимчук прочитала гарно збудований реферат, в якому показала асиду основної і єдиної збори Шевченка — слова. Те слово нашого Генія розбудило українську націю, заставило кожного задуматися над тим, "чій ми діти", поставило рубом питання про те, "чим і за що закути", воно відібрало націю. На початку було слово — так почав свою Євангелію св. Іван. Сьогодні ми можемо сказати, що на початку формування нової української нації було Шевченківське слово. Те слово стало ділом, воно запалило душі мільйонів своїм вогнем і відігнало їх на боротьбу за новий світ, світ національної рівноправності і соціальної справедливості. З цього слова зародилися й зрости всі ті найкращі сили України, що своїм жертвним трудом і гарячою кров'ю осявають право України на вільне, незалежне і щастливе життя.

Далі п. Подольська прочитала вірш: "Розрита могилла", а Зореслава Кушнір: "Мені однаково" та "Лічу в неволі дні і ночі". В цьому ж таки відділі виступила і відомо співачка п. Галина Колодуб-Тимочко, яка виконала: "Ой три шляхи", муз. Степанової та "Ой гляню я, подивлюся", муз. Волошинця. Ці пісні п. Галина Колодуб-Тимочко виконувала на Шевченківському Святі 28 березня в Оттаві, а тепер їх слухаючи на нашому святі. Слухаючи оцилі прекрасне виконання і піднесли співачці кити-цію квітів. В своєму другому виступі п. Колодуб-Тимочко проспівала: "Чого-то калямути" з "Наталки Полтавки" та "На що мені чорні брови", муз. Бонківського і "Соловейко", муз. Заремби. Широ і тепло слухачі приймали кожну пісню.

На початку другого відділу п. Євгена Єржівська прочитала цікавий спогад про панашу, що була відправлена в Київ в 1912 році нашім Великим Владикою Андрієм Шептицьким за спокій душі раба Божого Тараса. Це був єдиний випадок за царських часів, коли в Божому Храмі була відслужена панахида по нашому Кобзареві, це був єдиний випадок, коли з вітара Великий Владика Митрополит Андрій звернувся до присутніх з словом рідного мовою. Останнім вини-стив хор української громади св. Володимира, який проспівав: "Думи мої", "Реве та стогне", муз. Лисенка. Хочемо відмітити прекрасне звучання хору, що досягнуто ми.

ПОДЯКА

Старшина Кругжа "ПЛАСТПРИЯТ" при Пластовій Станиці в Нью Йорку почувавшись до милого обов'язку зложити отсею дорогою своєю подяку Членові-Добродієві Пласт-прияту, ВПоважаному Панові Платонові Стасюкові, нашому відомому купецько-промисловцеві в Нью Йорку при 124 Перша Євено, за його пожертву в сумі \$343.30 на оплату літніх таборів для незалежної Пластової Молоді. Своєю пожертвою ВП. П. Платон Стасюк продовжує славу традицій нашого заможного купецтва, яке ніколи не жаліло своїх жертв на потреби виховання Української Молоді.

Важачим нашому щедрому Жертвodawцеві найкращих успіхів в його праці, висловлюємо йому наше щире Стансбів.

ЗА СТАРШИНУ КРУЖКА "ПЛАСТПРИЯТ":

В. Соболта, голова О. Клофас, секретар

ДЕРЖАВНИЦЬКЕ СВЯТО В ДІТРОЙТІ

Українська Гетьманська Організація Америки — 1, 2 і 5 Відділи, Відділи "Провидіння", Спілка Української Молоді Америки — Осередки: "Київ" та ім. Гетьмана П. Орлика, Організація Оборони Чотирьох Свобід України, Укр. Відділ Амер. Приятелів АНВ, Відділ Т-ва 6. воєн. УПА, Станиця Братства 6. воєн. Української Дивізії, Українсько-Американський Політ. Клуб і Українське Спорт. Т-во "Черник" — влаштують:

в неділю, 3. травня 1953

в українському народному домі, при вул. Мартін ч. 4655, Дітройт 10

ЗАГАЛЬНО-УКРАЇНСЬКЕ ДЕРЖАВНИЦЬКЕ СВЯТО

на честь 35-річчя відновлення Української Гетьманської Держави

В концертній частині візьмуть участь кращі українські артистичні сили та Ансамбль Вандуристів під керівництвом Григора Назаренка.

Початок о 3-ій год. по полудні.

Вступ вільний. Дітям Коштів.

ВСІ НА ПАРАДУ ЛЬОЯЛЬНОСТІ!

День Льояльності в Нью Йорку

Український Комітет для Свята Льояльності подає загальний відома, що в суботу, 2-го травня 1953 р., о годині 2-й попол. відбудеться в Нью Йорку по 5-й Євено

ТРАДИЦІЙНИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ДЕНЬ ЛЬОЯЛЬНОСТІ

Комітет закликає встанити всі українсько-американські організації, товариства і установи поробити останні заходи для масової участі своїх членів у зазначеній маніфестації. Збірка перед 2-гою годинною пополуудні на 92nd Street East of Madison Avenue, New York City

Порядок походу наступний: Маршал паради — Гнат Марчак. Помічник маршала — Михайло Лисогір.

Перша Група:

1. Оркестра Вальтер Бакад — Маршал української групи Український Конгресовий Комітет Українські - Американські Ветерани Українські Ветерани Український Червоний Хрест Український Золотий Хрест Українсько - Американський Матері Золотий Звизди Американський Пласт

Друга Група:

2. Оркестра Управління Об'єднаних Українських Організацій та Комітету Українських Демократичних Організацій Союз Українок Америки Материний Союз Українок Об'єднання Українських Жінок Америки Український Відділ для Негайної Допомоги "Дністер", відділ ч. 361 Братство Св. Володимира, відділ ч. 170 "Запорожська Січ", відділ ч. 117 Товариство ім. Шевченка Українська Вільна Академія Наук "Золота Ліпа" Товариство "Прогніта" Товариство "Зоря", відділ ч. 69 Організація для Оборони Лемківщини Товариство "Жидачів"

Третя Група:

Проводи організації Католицької Військової Ветерани Ордену Св. Юрія Хор Св. Юра Братство Св. Юра Діти Парафільної Школи Організація "Віорка" Братство Св. Николая, відділ ч. 5 Товариство Української Єдності Товариство Св. Михайла, відділ ч. 1 Провидіння, відділ ч. 1 Провидіння, відділ ч. 201 Провидіння, відділ ч. 206 Провидіння, відділ ч. 38 Провидіння, відділ ч. 196 Провидіння, відділ ч. 197

Четверта Група:

Проводи Організацій "Добус" "ОДУМ" "Самоміч" "ОДВ", відділ ч. 10 Українська Буковинська Громада Товариство "Волинь" Літературно - Мистецький Клуб

Об'єднання Українських Політичних Хор "Думка" Організація "Лемко" "СУМА", відділ Нью Йорк Українське Студентство Організація для Оборони Чотирьох Свобід Український Пласт

П'ята Група:

3. Оркестра Українська Православна Церква Св. Володимира Українська Православна Церква Св. Тройці Духовенство Проводи Організацій Хор Церкв Св. Володимира Хор Церкв Св. Тройці Шкільна Дітвора Дочки України Клуби Молоді Парафії Відділ УНС, ч. 204 "Перемішль", відділ ч. 141

Шоста Група:

4. Оркестра Проводи Організацій Відділ УНС ч. 200 (Озон Парк) Чорноморська Січ, Джерзі Сіті Організація з Квінсу Групи зі Стейтен Айленд Групи з Бронксу. Всі учасники походу мають голоситися в Маршала Української Групи п. Гната Марчака або в його заступника п. Михайла Лисогіра. Всі Товариства, що не є подані в цьому списку, будуть приєднані до заголошення на місці у відповідну групу. Кожна організація, що не має нових транспарентів (сай-

нів) дістане такий транспарент на місці збірки від представників Комітету. Ці транспаренти будуть находитися на тачарових авті на місці збірки.

Комітет.

3 Листів до Редакції

Вішановий П. Редакторе:

Прошу ласкаво помістити в "Свободі" понижче мого спростовання.

У звіті по похорон с. п. проф. Бориса Івановича ("Свобода", ч. 88) між іншим зазначено, що я промовив на поминальних жалібних сходах "від ОБВУ в Америці". Це не відповідає дійсності. Я не маю уповноваження ані від Головної Управи, ані від Управи В-лу ОБВУ в Дітройті, я не мав права виступати від ОБВУ.

Вважаю за кінечне це спростувати, щоб уникнути можливого закиду, що я виступав в імені тих, хто мене на це не уповноважив.

З правдивою повагою

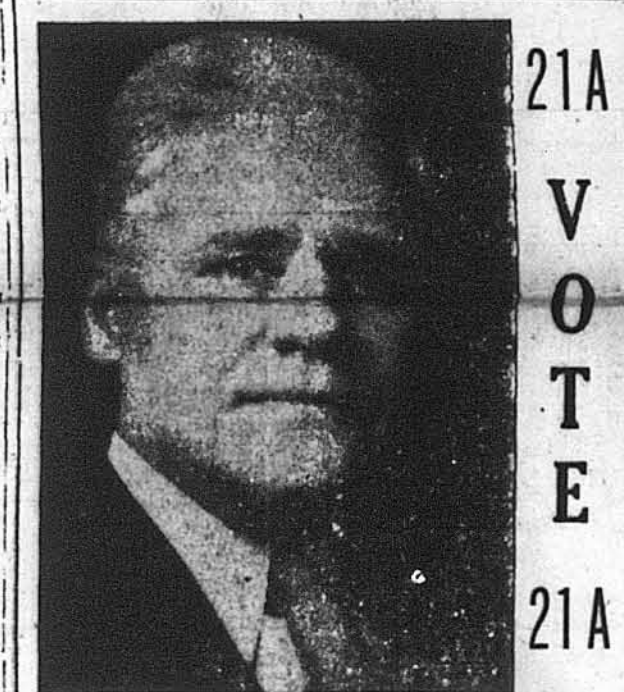
О. Л. Вишнівський.

Квітень, 26, 1953

П. КИПІНГ ОТ ТАК КАЗКИ!

Лист 75 центів коштує книжечка, що захопить своїм змістом і потягальним зовнішнім виглядом Вашу дитину. Поштіть за кошти в "Свободі"!

"СВОБОДА" P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Tuesday, May 12, 1953

THE AMPHLURS (поліцаї і пожежники), що є американцями польського, мадярського, литовського, українського, російського і словацького походження, закликають Вас дати підтримку для перенісбори JOHN B. KEENAN, що виявився, як чесний, незалежний і здібний адміністратор Відділу Публічної Безпеки.

Він також виявився, як справедливий адміністратор, бо він не виказав схильності до будьякої групи, але відносився до кожного справедливо і згідно з його здібностями, не заважаючи на расу, колір і віру.

Тому ми закликаємо Вас знову голосувати на 21A під час виборів, які відбудуться у вівторок, 12 травня.

Paid for by Amphlurs

ПОВІДОМЛЕННЯ "УКРА"

НОВА АДРЕСА: 46 EAST 7th STREET, NEW YORK CITY Tel.: ALgonquin 4-6045.

На Логі Айленд адреса не змінена. Будова починається в половині травня 1953 р. на Atlantic Avenue, Ozone Park а при кінці червня на Brookville Blvd., Rosedale, Queens. Заінтересовані побачити нашу будову звертайся до наших канцелярій в Нью Йорку, або на Лонг Айленд 85-50, 101 Street, Richmond Hill 18, N.Y. Tel.: Virginia 9-8076 по 6. год. ввечері. Канцелярія в Нью Йорку є відчинена ввечері від 6. год. до 10. в четвер і суботу і кожного дня від 11 ранно до 6-тої ввечері.

Нові інформації може кожний дістати в канцелярії в Нью Йорку. — Поштою треба вислати 3-центовий значок.

Парцелю на українську оселю, можемо показати за попереднім умовленням. Заінтересовані можуть вже тепер набути парцелі під будову в ціні \$2,500.00. Треба побачити, щоб оцінити вартість. Можемо це прийняти двох членів. Потрібно нам робітників по будівельним фаху.

НЕБУДЕННИЙ КОНЦЕРТ В НЬО ЙОРКУ!

Субота, 2. травня 1953, год. 8. ввечері зала LABOR TEMPLE, 242 East 14th Street, між 2 та 3 Еве., в Нью Йорку.

КОНЦЕРТ

ОПЕРНОЇ МУЗИКИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ Виконавці: Софія Кисельська та Вратиславська Опер і радіоінститут — Київ, Львів, Братислава, Мюнхен. КЛАВІДІА ТАРАНОВА, меццо-сопрано — опера і концертна співачка ІННА ЧЕРНЯХІВСКА, сопрано — соліст Харківської та Київської Опер і лавреат конкурсу вокалістів.

МІКОЛА ГОРОХІВ, баритон

СВІТЕН КРАХНО, музичний супровід.

В програмі: Уривки з українських опер: "Тарас Бульба", "Сорочинський Ярмарок", "Кармелюк", українські народні пісні, ари та дуети з західно-європейських шедеврів "Кармен", "Самсон і Далила", "Аїда", "Травіата", "Тоска", "Сільська Чеснь", "Павліч". Кінцівку вступу до набути в кримінальній "Арка", "Еко", "Сурма" та в дні концерту при касі. — Частина доходу призначена для наших заличенців в Європі!

ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

— зладив: —

ОЛЕКСАНДЕР ПАНЕНКО

Це підручник для середніх шкіл і для самоосвіти.

— Ціна \$2.00 —

Замовляйте у:

"СВОБОДА"

P. O. Box 346

Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ КЛУБ НЬО ЙОРК ЗАПРОШУЄ ВСІХ НА:

Останню в сезоні ЗАБАВУ З ТАНЦЯМИ

в суботу 2-го травня, о годині 8:30 ввеч. у BEETHOVEN HALL (5-та вулиця між 2-ю і 3-ю Євеною)

За веселої та танцюрської забаву з нагоди сподіваного переможного закінчення сезону — ручить

Провід УСК-у.

Увага! Українці Метрополі Нью Йорку й Околиці! Увага!

ЗАПОМОГОВЕ ТОВАРИСТВО "ДНІСТЕР", ВІДІЛ 361 У. Н. С. В НЬО ЙОРКУ

— влаштує: —

"ВЕЛИКИЙ ВЕСНЯНИЙ БАЛЬ"

В СУБОТУ 16-го ТРАВНЯ 1953 (SATURDAY, MAY 16, 1953)

В ЗАЛІ БЕТОВЕН ГОЛЛ "GREEN ROOM" OF BEETHOVEN HALL

210-14 5-та вулиця, між Другою а Третьою Євеною в Нью Йорку

East 5th Street, New York, N. Y.

Музика: РОС-БІНЕТ (RUSS BINNET)

Початок: 8-ма год. ввечір. — до пізньої ночі. Dancing: 8:00 P.M.

Вступ: \$1.50 (включаючи таксу). Donation \$1.50. Буфет добірний під зар. Т-ва.

Шановні Громадяни! Отсею дорогою Товариство Дністер запрошує своїх Членів, Товариства, Членів братніх відділів УНСоюзу, та все патріотичне Громадянство й молоді міста Нью Йорку й околиці прибути на спільну забаву.

Управа Т-ва "Дністер".

Останні рішення про чемпіонат Національної Ліги 1953 року

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

У.С.К. НЬО ЙОРК — GJOA S.C.

В НЕДІЛЮ, 3. ТРАВНЯ, о год. 3:00 по пол., на гринці Steinway Oval.

Додат: Субвеем до Queens Plaza, звідки автобусами Steinway або 101Q до кінця.

Склад УСК-у: Цюлло, Шміль, Підгорський, Чайківський, Ладичак, Серант, Голлоа 1, Павлюк Р., Вайах, Колодія, Вітук, Голова 2, Малайчук, Геніо. — Передмаг'юшник о год. 1:30.

В програмі фільмування гри й гостей, та фотознімки обох дружин УСК-у.

